

Filipstads kommun
kommun@filipstad.se

Rektor vid skolenheten
maria.sjodahl-nilsson@filipstad.se

Beslut för förskoleklass och grundskola

efter tillsyn i Stålvallaskolan
i Filipstads kommun

2015-12-30

2 (11)

Dnr 43-2014:7748

Tillsyn i Stålvallaskolan

Skolinspektionen har genomfört tillsyn i Filipstads kommun under höstterminen 2015. Stålvallaskolan besöktes av Skolinspektionen den 21 och den 22 oktober 2015.

Måluppfyllelse och resultat

Av Skolverkets nationella statistik från 2015 framgår inget resultat av ämnesprov för årskurs 3 på grund av för lågt elevantal. Samtliga elever i årskurs 6 läsåret 2014/2015 nådde kunskapskraven i alla ämnen förutom i engelska, historia, idrott och hälsa samt samhällskunskap, där några enstaka elever inte nådde kunskapskraven. Läsåret 2014/2015 når alla elever i årskurs 9 kunskapskraven i alla ämnen.

Av skolans utvärdering gällande trivsel och trygghet framgår att merparten av eleverna trivs och är trygga på skolan.

Översikt över konstaterade brister i verksamheten

Skolinspektionens ingripanden

Område	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
Undervisning och lärande	Ingen brist konstaterad	
Extra anpassningar och särskilt stöd	Ingen brist konstaterad	
Bedömning och betygssättning	Ingen brist konstaterad	
Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling	Föreläggande	2016-03-21
Förutsättningar för lärande och trygghet	Föreläggande	2016-03-21
Styrning och utveckling av verksamheten	Ingen brist konstaterad	
Ytterligare brister	Anmärkning	2016-03-21

2015-12-30

3 (11)

Dnr 43-2014:7748

Sammanfattande bedömning

Tillsynen visar att Stålvallaskolan behöver vidta åtgärder för att öka studieron. På skolan har man påbörjat ett arbete kring studiero och vissa insatser har gjorts inom detta område och skolan kan se viss förbättring. Trots att rektorn har haft kännedom om bristande studiero i en klass har inte åtgärder satts in.

Skolans personal anmäler inte alltid till rektorn om de fått kännedom om att en elev känt sig kränkt. Rektor måste säkerställa att när lärare får kännedom om att en elev upplever sig utsatt för kränkning ska detta anmälas till rektor utan att läraren gjort egen värdering om anmälan ska göras.

På skolenheten finns tillgång till elevhälsa med samtliga kompetenser. Elevhälsan ska främst användas förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. Det bedrivs inte ett tillräckligt främjande och förebyggande hälsoarbete på skolan utifrån skollagens krav då skolpsykologen inte deltar i det förebyggande och hälsofrämjande arbetet.

Om den undervisande läraren i ett ämne inte är legitimerad och behörig att undervisa i ämnet ska enligt skollagen en annan legitimerad lärare sätta betyget. Detta görs inte på Stålvallaskolan, utan rektor gör detta trots att legitimerad lärare finns att tillgå.

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Filipstads kommun att senast den 21 mars 2016 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolan ska, i det dagliga arbetet, arbeta för att elevernas lärmiljö ska präglas av trygghet och studiero och är fri från kränkande behandling. Skolan ska se till att eleverna kan bedriva sina studier i en lugn miljö där de exempelvis inte störs, hotas eller känner sig otrygga av andra elever. Denna miljö bör inte begränsas till enbart lektionssalar, utan även gälla övriga studieutrymmen på skolan som exempelvis skolbibliotek, grupprum. Vidare ska skolan genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever vid skolan. Om en enskild elev upplever sig kränkt ska omständigheterna utredas, och i förekommande fall åtgärdas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Filipstads kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. (5 kap. 3 § skollagen)
- Vid skolenheten bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever. (6 kap. 6–10 §§ skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Se till att utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero.
- Se till att personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling anmäler detta till rektorn.

Motivering till bedömning av brist

Studiero

Enligt skollagen ska utbildningen utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero.

År 2014 visade Skolinspektionens personal- och elevenkät på låga resultat gällande studiero. Elever i de högre årskurserna på skolan beskrev i elevintervjuer att det är mindre studiero på vissa lektioner. Enligt eleverna förekommer prat, ibland skrik och att elever går runt i klassrummen.

2015-12-30

5 (11)

Dnr 43-2014:7748

Av lärarintervjun framkom att det är mindre studiero i vissa klasser och att skolan arbetar med det. Det framkom också vid lärarintervjun att det är speciellt i en klass som det är mindre studiero. Av intervjun med elevhälsan framgick också att det i trygghetsamtalen framkommit att elever upplevde dålig arbetsro i vissa klasser. Av rektorsintervjun framgick att skolans enkäter visade på bristande studiero, framförallt i en klass.

Av intervjuer med elever, lärare, elevhälsa och rektorn framkom att skolan har påbörjat insatser och även sett goda resultat gällande studiero i några klasser. I en av klasserna har dock inga insatser gjorts trots skolans kännedom om bristande studiero.

Skolinspektionens utredning visar att det saknas studiero i vissa klasser och att åtgärder inte vidtagits i alla klasser. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristen.

Motverka kränkande behandling

Enligt skollagen ska det vid skolenheten bedrivas ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever. En lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till förskolechefen eller rektorn. En förskolechef eller rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

I intervju med lärare framkom att det inte alltid görs anmälan till rektorn vid kränkningar. Även i intervju med elevhälsan framgick det att lärare är bra på att reda ut konflikter och beroende på allvarsgraden görs en anmälan till rektorn. Rektor uppgav att lärare och rektor har olika syn på vad kränkning är och när den ska dokumenteras.

Skolinspektionen bedömer att inte alla fall av kränkande behandling anmäls till rektorn. Verksamheten uppfyller inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristerna.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då Filipstads kommun inte uppfyller de krav som följer föreskrifter som gäller för verksamheten, föreligger skäl att förelägga Filipstads kommun att fullgöra sina skyldigheter och vita åtgärder för att avhjälpa bristen.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolan ska se till att viktiga förutsättningar för elevernas lärande och trygghet är uppfyllda på skolan. Rektor ska i ett tidigt skede uppmärksamma elever som av ogiltiga skäl inte deltar i skolarbetet, så att eleven så snart som möjligt deltar. Skolan ska bedriva ett aktivt värdegrundsarbete, som innebär att exempelvis grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter kommer till uttryck i praktisk handling.

2015-12-30

6 (11)

Dnr 43-2014:7748

Vidare ska lärarna ha kompetens och samverka med varandra, för att genom till exempel erfarenhetsutbyte utveckla skolans undervisning. Centrala stödfunktioner som skolbibliotek, elevhälsa och studie- och yrkesvägledning används aktivt i utbildningen, för att stödja och främja elevernas utveckling mot de nationella målen. Skolan ska således inte bara ha tillgång till dessa funktioner, utan de ska kontinuerligt användas i undervisning och övrig skolverksamhet.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Filipstads kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. (2 kap. 25 § skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Se till att psykolog används förebyggande och hälsofrämjande för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål.

Motivering till bedömning av brist

Av skollagen framgår att för eleverna i grundskolan ska det finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. För medicinska, psykologiska och psykosociala insatser ska finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator. Vidare ska det finnas tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses.

I intervju med elevhälsan framgick att insatser oftast görs på förekommen anledning och att det saknas kompetens och tid för att den samlade elevhälsan ska kunna arbeta förebyggande och främjande.

I intervju med rektorn framgick att det inte finns möjlighet till förebyggande och främjande arbete när elevhälsoteamet är på skolan en dag i veckan. Psykologen gör utredningar men finns inte med vid elevhälsomöten och deltar inte i några förebyggande insatser på skolan. I dokumentet Begäran om information som rektor skickat till Skolinspektionen i samband med tillsynen anges att läkare och psykolog används vid behov.

Sammantaget bedömer Skolinspektionen att det finns brister i elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete vid Stålvallaskolan. Utredningen visar att skolpsykolog används vid behov som vid utredningar men deltar inte i elevhälsans förebyggande samt hälsofrämjande arbete.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då Filipstads kommun inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, föreligger skäl att förelägga Filipstads kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

2015-12-30

7 (11)

Dnr 43-2014:7748

Ytterligare brister

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Filipstads kommun en anmärkning. Filipstads kommun ska senast den 21 mars 2016 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Beskrivning av brister

- Skolinspektionen konstaterar att betyg i vissa fall inte beslutas enligt den ordning som anges i skollagen.

Författningar

3 kap. 16 § skollagen

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Se till att betyg beslutas enligt den ordning som anges i skollagen.

Motivering till bedömning av brist

Av skollagen framgår att betyg ska beslutas av den eller de lärare som bedriver undervisningen vid den tidpunkt när betyg ska sättas. Om läraren eller lärarna inte är legitimerade, ska beslutet fattas tillsammans med en lärare som är legitimerad. Om dessa lärare inte kan enas ska betyget i vissa fall beslutas av rektor.

Enligt den förteckning över personal som Skolinspektionen tagit del av saknas legitimerad lärare i musik på skolan. Vidare framgick av intervjun med rektor att det saknas legitimerad lärare i ämnet musik i Filipstads kommun. Rektor uppger att då musikläraren på skolan inte är legitimerad och därmed inte har rätt att sätta betyg gör rektorn detta trots att det på skolenheten finns legitimerade lärare.

Skolinspektionen bedömer att betyg i musik på Stålvallaskolan inte beslutas enligt den ordning som anges i skollagen. Utredningen visar att rektorn beslutar om betyg i fall då betyg enligt skollagen i första hand ska beslutas av den undervisande läraren tillsammans med en legitimerad lärare.

Motivering till val av verktyg

Skolinspektionen bedömer bristen som mindre allvarlig och tilldelar Filipstads kommun en anmärkning.

2015-12-30

8 (11)

Dnr 43-2014:7748

Övriga arbetsområden

Bedömning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att skolenheten uppfyller författningarnas krav avseende följande:

Undervisning och lärande

Skolan ska se till att den ordinarie undervisningen utgår från och genomförs på ett sådant sätt att den främjar elevernas möjligheter att nå de nationella målen och kunskapskraven. I detta ingår att läraren ger eleverna ett aktivt lärarstöd genom att exempelvis genomföra strukturerade lektioner, genomföra undervisningen utifrån tydliga mål och syften och ge eleverna tydliga beskrivningar och förklaringar. Vidare anpassar läraren undervisningen efter elevernas olika förkunskaper och intressen, och ger eleverna såväl stöd som stimulans och utmaningar. I detta arbete kan samråd med elevhälsan underlätta. Genom bland annat en varierad, stimulerande och utmanande undervisning, och genom konstruktiv återkoppling, stärker läraren elevernas vilja att lära. För att kunna individanpassa undervisningen och ge eleverna inflytande över denna är det centralt att läraren skaffar sig kunskap om elevernas olika behov och förutsättningar, liksom låter eleverna vara delaktiga i planeringen av undervisningen.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolans lärmiljöer måste anpassas så att de elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås får stöd i form av extra anpassningar eller särskilt stöd. Skolan ska utveckla metoder för att stimulera och stödja tills åtgärderna får effekt genom att situationen för den enskilda eleven eller en grupp elever förbättras.

När skolans arbetssätt och arbetsformer inte är tillräckliga för att möta elevens behov ska en analys genomföras av hur skolan kan anpassa lärmiljöerna eller undervisningens innehåll och genomförande. Skolans svårigheter att möta elevens behov kan framkomma till exempel i undervisningen, genom resultat på nationella prov eller genom uppgift från eleven och dess vårdnadshavare. Lärare och elevhälsa ska oftast samråda för att kunna avge lämpliga insatser. Eleven och vårdnadshavaren ska vara delaktiga i detta. Det kan också handla om att skolan behöver förbättra sitt arbete med att hjälpa en elev med att planera och strukturera sina studier, färdighetsträning, specialpedagogiska insatser under en kortare tid, särskilda hjälpmedel eller utrustning och digital teknik med anpassade programvaror eller mer långvariga insatser såsom studiehandledning på modersmål eller regelbundna specialpedagogiska insatser såsom regelbunden kontakt med en speciallärare. Huvudregeln är att särskilt stöd ska ges i elevens ordinarie grupp om inte detta visats vara olämpligt utifrån elevens behov. Insatserna ska utvärderas och korrigeras om de inte haft avsedd effekt.

Bedömning och betygssättning

Skolan ska se till att läraren gör en allsidig bedömning av elevernas kunskaper utifrån de nationella kunskapskraven, och ger eleven och dess vårdnadshavare information om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling. Eleven ska, när omdömen ges eller betyg sätts i olika ämnen, enbart bedömas utifrån de nationella kunskapskraven och inte utifrån andra kriterier som läraren och skolan själv upprättat. Lärarens analyser av elevernas kunskaper ska bygga på olika underlag, som tillsammans ger en bred och allsidig bild av elevernas kunskaper. I detta ingår att

2015-12-30

9 (11)

Dnr 43-2014:7748

läraren bl.a. ska använda sig av nationella ämnesprov tillsammans med övriga muntliga och skriftliga elevprestationer. Vidare ska skolan göra eleven och dess vårdnadshavare delaktiga i elevens utveckling genom att, löpande under studietiden och genom utvecklingssamtal, informera om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling och hur denna bäst kan stödjas.

Styrning och utveckling av verksamheten

Rektor ska, genom ett aktivt ledarskap, styra och utveckla verksamheten vid skolan så att alla elever ges en likvärdig utbildning av god kvalitet i en trygg miljö. Därför ska rektor, tillsammans med elever och personal, ha ett långsiktigt arbete för att nå detta syfte. Arbetet sker genom att utifrån en analys av nuläget identifiera verksamhetens utvecklingsbehov och med grund i denna analys sedan vidta nödvändiga förbättringsåtgärder. Detta innebär exempelvis att personalen ges kompetensutveckling som motsvarar de behov som framkommit genom analys av verksamhetens förbättringsområden. Det innebär också att rektor fördelar verksamhetens resurser på ett sätt som svarar mot elevernas behov, så att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen.

Föredragande i ärendet har varit utredare Petra Sand.

På Skolinspektionens vägnar

Allan Westerdahl
Enhetschef

Bilagor

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Bilaga 2: Fakta om Stålvallaskolan

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen granskar regelbundet all skolverksamhet i hela landet, för att se att den följer de lagar, regler och läroplaner som finns för verksamheten. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö, där alla når minst godkänt i alla ämnen.

Skolinspektionen granskar alla huvudmän, vilket innebär alla kommuner, utbildningsföretag och andra organisationer som driver skolverksamhet. Tillsynen görs vart tredje år. All skolverksamhet som en viss huvudman ansvarar för ingår i tillsynen. Det handlar om förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, grund- och gymnasiesärskola, vuxenutbildning, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet.

Alla skolenheter ingår i tillsynen. Skolinspektionen prioriterar att besöka de skolor där en hög andel elever riskerar att inte få den utbildning de har rätt till. Det innebär att vi kan stanna längre på dessa skolenheter under själva tillsynsbesöket, men också att vi bättre kan följa upp att eventuella brister åtgärdas och ge råd och vägledning.

Skolinspektionen bedömer om, och i sådana fall på vilket sätt, den granskade verksamheten inte uppfyller de regler som gäller. Myndighetens granskning utgår bland annat från skollagen, förordningar och läroplaner. Bestämmelser som verksamheterna är skyldiga att följa.

När Skolinspektionen har tagit in tillräcklig information gör myndigheten en bedömning av om verksamheten lever upp till de lagar och regler som finns för verksamheten. Alla huvudmän får ett tillsynsbeslut för de verksamheter som huvudmannen ansvarar för. Dessutom får de skolenheter där Skolinspektionen fördjupat tillsynen och gjort tillsynsbesök ett eget beslut, som bara handlar om den skolenheten.

Skolinspektionen fattar också enskilda beslut avseende huvudmannens ansvarstagande över de skolformer som huvudmannen ansvarar för. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på de sakuppgifter som Skolinspektion grundar sina bedömningar på. I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.

2015-12-30

11 (11)

Dnr 43-2014:7748

Fakta om Stålvallaskolan

Stålvallaskolan i Filipstads kommun är en grundskola som bedriver utbildning för årskurs 1–9. Vid tiden för tillsynen går 160 elever på skolan. Skolenheten är uppdelad i Södra, förskoleklass–årskurs 5 och Norra, årskurs 6–9.